

uit andere tijdschriften

Roel Cosijn

Zwarte Rat (*Rattus rattus*) in Noord-Brabant

De Zwarte Rat komt in ons land alleen in Noord-Brabant voor. Vanaf het eind van de jaren zestig (zes gemeenten) heeft de soort tot 1985 een groot deel van Noord-Brabant gekoloniseerd: 61 gemeenten! Om redenen van met name agrarisch-economische aard is door de 'Afdeling Bestrijding van Dierplagen' van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieuhygiëne, in samenwerking met de gemeenten een gecoördineerde intensieve bestrijdingsactie gehouden. Hoewel het lange termijn resultaat met betrekking tot de toename van de dieren nog niet duidelijk is, waren aan het eind van de actie de aantallen Zwarte Ratten gedece-meerd.

Aan het verslag van deze bestrijdingsactie is

een themanummer van 'Rat en Muis' gewijd.

H. van Blaaderen, (1986): Verslag van een intergemeentelijke actie ter bestrijding van de zwarte rat (*Rattus rattus* Linnaeus, 1758), *Rat en Muis*, 34 (1) : 1-22.

Beverrat (*Myocastor coypus*)

Beverratten, ook wel Moerasbevers of Nutria genoemd, geven hun eigen rivier een 'persoonlijke' geur. Bij de jacht met soortgenoten tonen zij met een handstand aan, die de baas in huis is: zij springen op de voorpoten, stulpen hun anaalklieren uit en uirineren. Bij deze nachttactieve dieren dienen geurstoffen van klier en urine als communicatiemiddel. Naast ketenvormige carbonzuren (propion-, boter-, valeriaan-, capron- en capryl-zuur) en organische zwavelverbindingen (dimethylsulfon, dimethylsulfide) werd het mustalan, een

ringvormige zwavelverbinding ontdekt. Opvallend is dat andere geurstoffen bij de Beverrat, bijvoorbeeld het 2- en 4-heptanon, ook bij de communicatie van insecten een rol spelen.

Vakblad voor Biologen, 67(5):110.

Watermollen (*Desmaninae*)

Watermollen zijn weinig bekende dieren. Twee soorten leven er nog in Europa: de Pyreneese en de Russische Desman of Watermol: *Galemys pyrenaicus* respectievelijk *Desmana Moschata*. Het zijn relictten van een meest omvangrijker familie en een veel groter gebied. Ook uit Nederland zijn fossielen bekend van deze merkwaardige amfibische insecteneters.

Recent is aan de hand van museumcollecties van onder andere fossielen voor mevrouw Rümke aan de Universiteit van Utrecht een taxonomische revisie van de Watermollen tot stand gebracht. Gebaseerd op gebitsanalyse zijn bij deze revisie een nieuw geslacht en negen nieuwe soorten onderscheiden. Daarbij komen in de studie ook aspecten van fylogenie, functionele morfologie en ecologie aan de orde.

Rümke, C.G. (1985): A review of fossil and recent Desmaninae (Talpidae Insectivora). Utrecht Micropaleontological Bulletins, Special Publication no. 4. 241 bladzijden, 4 platen, 88 figuren, 30 tabellen, 77 referenties. Te bestellen door overmaking van f 71,- op postgiro 3 028 890 ten name van T. van Schaik, Utrecht, onder vermelding van het gewenste.

Wilde Geit (*Capra aegagrus*) in Italië

De Geit is wijd verspreid en komt als soort in Europa in het wild voor in de Kaukasus, op verschillende Griekse eilanden en verder buiten Europa in Zuid- en Zuidwest-Azië. Een bijzonder populatie van de Wilde Geit bevindt zich in Italië op het Monte Cristo eiland in de Toscaanse Archipel. Als de soort hier niet inheems zou zijn, gaat zijn introductie ver terug tot in de Romeinse tijd, of tot in de Middeleeuwen. Ook wel wordt de soort hier inheems geacht, waarbij echter hybridisering met de gedomesticeerde geit is opgetreden.

In 1975 is een meerjarig onderzoeksproject gestart naar deze populatie die aan het eind van de jaren vijftig bijna was uitgeroeid. Inmiddels telt deze populatie weer 300, mogelijk 350, exemplaren.

Het onderzoek bestond uit een studie naar de kenmerken en de variabiliteit van de Wilde Geit, waaronder met betrekking tot vachtkenmerken, biometrische gegevens met betrekking tot gewicht en maten van verschillende lichaamsdelen en met betrekking tot de hoorns.

Het tweede deel van de studie was ecologisch gericht en behandelt onder andere de dichtheid, verspreiding, populatiedynamica, voeding, voortplanting en dergelijke.

M. Spagnesi, L. Cagnolare, F. Perco & C. Scala, (1986): La Capra di Montecristo (*Capra aegagrus hirsus* Linnaeus, 1758). Recherche di Biologia della Selvaggina (76): 1-147. In het Italiaans met een Engelse samenvatting: bladzijde 142-144. 21 kleurenfoto's, 14 zwart-wit foto's, 1 kleurentekening, 9 zwart-wit tekeningen, 53 tabellen, 52 figuren, 33 referenties.